

แผนการพัฒนาดตนเองสำหรับพระนิสิตกัมพูชา

ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยระดับปริญญาตรี

A Personal Development Plan for Undergraduate Cambodian Monk Students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University

พระมหาโบรา ปุ่ม

VEN. BORA POM

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Faculty of Social Sciences and Humanities Mahidol University

Corresponding Author's Email: borapom@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของหลักสูตรที่มีต่อนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาภูมิหลังและประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของพระนิสิตกัมพูชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ 3) เพื่อวิเคราะห์แผนการพัฒนาดตนเองของพระนิสิตกัมพูชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ที่เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา และการพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เกี่ยวข้องซึ่งสุ่มด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 รูป/คน และ พระนิสิตกัมพูชาที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT Analysis)

ผลการวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีความคาดหวังให้นิสิตมีคุณลักษณะตามนวัตลักษณ์ 9 ประการ พระนิสิตกัมพูชาได้รับความรู้ตามหลักสูตร มีเพื่อนหลากหลายเชื้อชาติ พัฒนาทักษะทางภาษา แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ เรื่องการติดต่อกับราชการ ขาดแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดทุนทรัพย์ ทักษะทางภาษาไม่เพียงพอ ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และความสะดวกในการติดต่ออาจารย์และเจ้าหน้าที่ ผลการวิเคราะห์ได้แผนกลยุทธ์ 16 ประการสำหรับสนับสนุนการพัฒนาดตนเองของนิสิตกัมพูชา ได้แก่ 1) จัดทำระบบที่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษา 3) จัดหาบุคลากรเพื่อติดต่อสื่อสาร ให้คำแนะนำสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของพระนิสิตกัมพูชาโดยเฉพาะ

4) พัฒนาระบบการประกาศเกียรติคุณแก่วัดเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและวัดในการสนับสนุนปัจจัยด้านการเรียนมหาวิทยาลัยและการเรียนนักรธรรมบาลีของพระนิสิตกัมพูชา 5) จัดหาช่องทางเพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยและชาวกัมพูชาสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพระนิสิตกัมพูชาที่ตั้งใจเรียน 6) พัฒนาและสนับสนุนรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของพระนิสิตกัมพูชา เช่น กิจกรรมจิตอาสาในกัมพูชา 7) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พระนิสิตกัมพูชาได้พบปะกับนิสิตหลากหลายเชื้อชาติเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม 8) จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจระบบราชการและระบบของมหาวิทยาลัย 9) ประชาสัมพันธ์ช่องทางการหาทุนการศึกษาแก่พระนิสิตกัมพูชา 10) มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยสอดแทรกบทเรียนที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษา 11) พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอน หรือระบบการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสองภาษา 12) จัดทรัพยากรการเรียนรู้และการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรเพื่อให้พระนิสิตกัมพูชารู้จักสถานที่และหน่วยงานสำคัญและเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย 13) พัฒนาระบบการอบรมเสริมพื้นฐานก่อนเรียน 14) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน 15) จัดระบบ Road Show และประชุมผู้สนใจสมัครเรียนต่อเพื่อให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจและเตรียมตัวให้มีความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา 16) จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้ที่จะเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทย และจัดการอำนวยความสะดวกเรื่องเอกสารต่าง ๆ สำหรับเดินทางเข้าประเทศไทย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนำกลยุทธ์ที่ได้ไปใช้ออกแบบนโยบาย กิจกรรมการเรียนการสอนสนับสนุนนิสิตต่างประเทศเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร และใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาหาแนวทาง เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาตนเองของนิสิตต่างประเทศเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

คำสำคัญ: 1. แผนการพัฒนาตนเอง, 2. พระนิสิตกัมพูชา, 3. ระดับปริญญาตรี, 4. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) study expectations of the program to undergraduate students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University; 2) study the background and learning experience in the undergraduate programs of Cambodian monk students at Mahachulalongkornrajavidyalaya University; and 3) analyze the personal plan of Cambodian monk students in the undergraduate programs at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The data collection was based on the documentary study relating to the educational policy and student development of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, and on in-depth interview from related persons. The sample was selected by the purposive sampling, which included the university executives, executives at the department level, and

teachers of undergraduate programs at Mahachulalongkornrajavidyalaya University for 5 monks/persons, and 8 Cambodian monk students studying in the third and fourth year of the educational year of 2020 in the undergraduate programs at Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Content Analysis and SWOT Analysis were applied in this study.

The results showed that the University and programs had expectations that the students would have 9 desirable identities based on MAHACHULA while Cambodian students would obtain knowledge based on the programs, have friends in different races, and improve their language skills. However, some key problems and obstacles included the contacts with government agencies, lack of learning sources, no inspiration in studying, no funding, insufficient language skills, no understanding in Thai culture, and no convenience in contacting with teachers and officers. The analysis results gave 16 strategies to support Cambodian students' personal development, including: 1) to provide the senior-to-junior system and peer-to-peer system; 2) to provide the consultancy system; 3) to provide some contact personnel to give some advice, and survey some demand and satisfaction of Cambodian students only; 4) to develop the honor certification system for temples as a joint collaboration between the University and temples in supporting the factors of studying in the University and Dhamma studies by Cambodian students; 5) to provide opportunities to Thai and Cambodian Buddhist people to support Cambodian students who paid attention to their studying; 6) to develop and support activity patterns responding to Cambodian students' demands such as volunteer activities in Cambodia; 7) to arrange activities allowing Cambodian students to meet many students in different races in order to promote their language skill development and cross-cultural understanding; 8) to arrange the workshop seminar program to make students know and understand the government system and university system; 9) to publicize the channels to receive the scholarship for Cambodian students; 10) to provide the teaching and learning as well as other activities promoting the learning by inserting lessons to help improve the students' knowledge and language skills; 11) to improve the teaching and learning system or system supporting the bilingual teaching and learning; 12) to provide the learning resources and co-curricular teaching and learning to make Cambodian students know about key places and agencies, and understand Thai culture and ways of life; 13) to develop the basic training course before studying; 14) to provide the workshop seminar to improve some skills necessary for studying; 15) to provide the road show and meeting system to publicize persons interested in continuing their studies about some necessary qualifications in studying for their decision-

making and preparation for studying in the University; and 16) to arrange the advisory activity for persons who travel to study in Thailand and to facilitate for the documentation relating to the travelling to Thailand.

It is suggested that from this study that the strategies obtained should be applied to design the policy and teaching and learning activities, and to support foreign students, especially Cambodian monk students so that they can enhance the personal development subject to the expectations of the University and programs. The personal development plan of Cambodian monk students should be used to find out the guideline of supporting the foreign student's personal development so that they meet success in education.

Keywords: 1. Personal Development Plan, 2. Cambodian Monk Students, 3. Undergraduate Level, 5. Mahachulalongkornrajavidyalaya University

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้น ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ เมื่อปีพุทธศักราช 2430 เป็นต้นมา และต่อมาในปี 2540 รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้สถาบันการศึกษาแห่งนี้ มีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเป็นนิติบุคคล (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (พิธีประสาทปริญญา), 2563 : 22) จัดอยู่ในประเภทเฉพาะทางที่เน้นผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี (ค2) (คณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้อุฬราชวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559 : 1) มหาวิทยาลัยมีส่วนกลางตั้งอยู่ที่ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปัจจุบันเปิดสอน 28 หลักสูตร แบ่งเป็น 1) คณะพุทธศาสตร์ เปิดสอน 8 สาขาวิชา 2) คณะครุศาสตร์ เปิดสอน 6 สาขาวิชา 3) คณะมนุษยศาสตร์ เปิดสอน 5 สาขาวิชา 4) คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอน 8 สาขาวิชา 5) วิทยาลัยพุทธศาสตร์นานาชาติ เปิดสอน 1 สาขาวิชา นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนในวิทยาเขต 11 แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ 25 แห่ง หน่วยวิทยบริการ 5 แห่ง และสถาบันสมทบ 5 แห่ง ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่พัฒนาจิตใจและสังคม” (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564) จัดการศึกษา พัฒนานิสิตให้มีสติปัญญาและคุณธรรมโดยการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนสอนเพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณธรรมเป็นไปตามการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ 4 กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2565) ผลิตและพัฒนานิสิตให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามนวัตลักษณ์ของบัณฑิต 9 ประการ และจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ให้การศึกษเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง มี

ทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงาน และดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข โดยมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) อันเป็นหลักการสำคัญของการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education=TQF: HEd) (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564), 2560 : 3) พร้อมทั้งมุ่งเน้นสร้างเสริมให้นิสิตมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉพาะของนิสิตระดับปริญญาตรี 3 ประการ คือ 1) ความรู้ดี 2) มีคุณธรรม 3) นำสันติสุข (มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563 : 1) มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงาน ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) สามารถดำเนินชีวิต และทำการทำงานในสังคมยุคดิจิทัลและยุค Thailand 4.0 ได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ (พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปญโญ), 2561 : 12) จากสถิตินิสิตระดับปริญญาตรีในปีล่าสุด พบว่า ในปีการศึกษา 2564 นิสิตโดยรวมทั้งหมด 15,151 รูป/คน นับเฉพาะส่วนกลางจำนวน 1662 รูป/คน (สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2564) ในจำนวนดังกล่าวมีนิสิตต่างประเทศ 26 สัญชาติ จำนวนทั้งสิ้น 780 รูป/คน นับเฉพาะส่วนกลางจำนวน 418 รูป/คน (สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(สถิตินิสิตต่างประเทศ), 2564) พระนิสิตกัมพูชาเป็นจำนวนหนึ่งเข้ามาศึกษา โดยได้ก่อตั้งชมรมชื่อว่า “สมาคมเขมรนิสิต” (KHEMARA STUDENTS ASSOCIATION) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 เพื่อดูแลช่วยเหลือ (สมาคมเขมรนิสิต, 2560 : 1) ซึ่งในปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 52 รูป นับเฉพาะส่วนกลางจำนวน 20 รูป แต่ในขณะเดียวกัน ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายที่มีตามมา อาทิ การเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีพลวัตสูง การทำ NON - VISA การหวัดสกัดเพื่อพำนักอาศัย ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระบบราชการไทย ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย ขาดความรู้ความเข้าใจระบบของมหาวิทยาลัย ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถและความมั่นใจในการสื่อสาร ความวิตกกังวลในด้านการศึกษา ขาดความรู้พื้นฐานสำหรับการศึกษา ขาดความรู้และทักษะด้านภาษาไทย/อังกฤษ ขาดการปรับตัวเพื่อเรียนในมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่รู้จักเอกสารและการใช้ห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูล ขาดการติดตามข้อมูลข่าวสารการศึกษา ไม่รู้จักสถานที่และหน่วยงานสำคัญ ขาดแคลนปัจจัยด้านการเงิน ความยากลำบากในการเดินทาง ขาดทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พฤติกรรมส่วนบุคคลที่ทำให้บั่นทอนองค์ความรู้ ขาดการเข้าถึงทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ขาดทรัพยากรด้านการศึกษา และข้อกั่วงวลด้านอาชีพและการศึกษาต่อ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลให้เรียนไม่ทัน ไม่จำ ไม่เข้าใจ ไม่รู้เรื่อง และเข้าไม่ถึงแก่นสาระของเนื้อหา จึงมีผลการเรียนต่ำ เกิดความเครียดและท้อแท้ จำนวนหนึ่งจำต้องลาออกกลางคัน ถึงแม้มีความกระตือรือร้น ความอดทนพยายาม ความรับผิดชอบ และมหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกพัฒนานิสิต กระนั้นยังมีปัญหาจำนวนมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุภณฺฑี ธี (2556 : 115) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของพระนิสิตกัมพูชาต่อการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า พระนิสิตต่างชาติดีปัญหาในด้านการสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนชาวไทยในเรื่องการสื่อสาร การใช้ภาษา จึง

ไม่สามารถทำความเข้าใจในรายวิชาที่เรียนได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ ในส่วนของกัมพูชานั้นระบบการจัดการศึกษาได้บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยมีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญของประเทศในการจัดความยากจน (งานวิเทศสัมพันธ์ กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2558 : 3) พระสงฆ์ชาวกัมพูชาล้วนแล้วแต่บรรพชา/อุปสมบทเพื่อโอกาสทางด้านการศึกษาทั้งสิ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามิจานใดที่เป็นการพัฒนาแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาตนเองสำหรับนิสิตกัมพูชาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยตรง ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องทำการวิจัยครั้งนี้ กลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์แผนการพัฒนาดตนเองจะช่วยพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของพระนิสิตกัมพูชาให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความคาดหวังของมหาวิทยาลัยและหลักสูตร สามารถก้าวข้ามข้อจำกัดที่มี และขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตัวของนิสิต และสถาบันที่นิสิตกัมพูชาจะเลือกศึกษาในต่างประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความคาดหวังของหลักสูตรที่มีต่อนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 2.2 เพื่อศึกษาภูมิหลังและประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีของพระนิสิตกัมพูชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 2.3 เพื่อวิเคราะห์แผนการพัฒนาดตนเองของพระนิสิตกัมพูชาในหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสองส่วนดังต่อไปนี้

3.1 วิธีการศึกษา

1) ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) ควบคู่กับการใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 รูป/คน เพื่อวิเคราะห์ความคาดหวังของหลักสูตร

2) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่มีแนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งกำลังศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 รูป เพื่อวิเคราะห์ภูมิหลังและประสบการณ์และวิเคราะห์แผนการพัฒนาดตนเองของพระนิสิตกัมพูชา

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้จัดทำโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) เพื่อตอบคำถามของวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ใช้วิธีการนำหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร (SWOT Analysis) มาใช้เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน รวมถึงโอกาสและอุปสรรค และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์แบบแมทริกซ์ทาวส์ (TOWS Matrix) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาตนเองของพระนิสิตกัมพูชาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษานโยบายการศึกษาและการพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัย คณะและหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่พระนิสิตกัมพูชาเข้าศึกษา ทั้งหลักสูตรภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คณะ/วิทยาลัย 11 สาขาวิชา (รายละเอียดของหลักสูตร มคอ.2) ตลอดจนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการพัฒนาตนเอง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะหลักการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) และหลักการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบแมทริกซ์ทาวส์ (TOWS Matrix) และเอกสารหรือรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.2.1 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 5 รูป/คน

4.2.2 พระนิสิตกัมพูชาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 รูป

4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ในการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ คือมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลางเลขที่ 79 หมู่ที่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลจากการศึกษาความคาดหวังของหลักสูตรที่มีต่อนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ควบคู่คุณธรรม โดยยึดแนวทางตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาที่นำมาจัดเป็นรายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนาจำนวน 30 หน่วยกิตที่นิสิตทุกรูป/คนจะต้องศึกษา และเป้าหมายด้านคุณลักษณะของบัณฑิตไม่มีความแตกต่างกันเนื่องจากว่าเป็นคุณลักษณะในภาพรวม คือ มีคุณลักษณะ 1) ความรู้ดี 2) มีคุณธรรม 3) นำสันติสุข ผู้บริหารมีความคาดหวังต่อพระนิสิตกัมพูชา 4 ข้อ คือ 1) มีคุณลักษณะตามนวัตลักษณ์ 9 ประการ 2) มีการรวมตัวกัน 3) ปรับตัวกับกฎระเบียบ 4) ปรับตัวทางวัฒนธรรม และผู้บริหารระดับภาควิชาและ

คณาจารย์มีความคาดหวังต่อพระนิสิตกัมพูชา 3 ข้อ คือ 1) มีวิชาและจรรยาตามนวลักษณ์ 2) มีเพื่อน 3) พัฒนาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในทำนองเดียวกันผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์มีความคาดหวังว่า นิสิตต้องมีความอดทน เวลาว่างต้องอ่านหนังสือศึกษาหาข้อมูล และมีความกระตือรือร้น ขยัน ไม่ขาดเรียน และเรียนแล้วต้องจบการศึกษา ใครก็ตามที่เข้ามาเรียน “จบแน่นอน จบแล้วไม่ใช่ได้ใบปริญญาอย่างเดียว ต้องได้ความรู้ด้วย ไม่ใช่ได้ความรู้อย่างเดียว ต้องมีเพื่อนด้วย และมีเครือข่าย”

5.2 ผลการศึกษาภูมิหลังและประสบการณ์การเรียนในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของพระนิสิตกัมพูชา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่พักอยู่วัดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ส่วนหนึ่งพักอยู่ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้อยู่ในประเทศไทยระหว่าง 2-7 ปี และกระจายเรียนตามคณะ/วิทยาลัย และหลักสูตรต่าง ๆ พระนิสิตตระหนักว่าหลักสูตรคาดหวังให้พระนิสิตมีความรู้ตามที่หลักสูตรจัดการเรียนการสอน เรียนตามที่มหาวิทยาลัยและหลักสูตรจัดให้เรียน มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและภาษาอังกฤษ และมีคุณธรรม จริยธรรม ให้มีความสำคัญในการทำงานเป็นทีม หรือทำงานกลุ่ม เข้าเรียนไม่ขาดและมีความรับผิดชอบต่อการเรียน และต้องการให้พระนิสิตสำเร็จการศึกษาตามความมุ่งหมายของการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตรนั้น ๆ มหาวิทยาลัยและหลักสูตรได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีการจัดการเรียนพิเศษการมอบหมายงานให้ทำ และการสอบวัดความรู้ สิ่งที่นิสิตกัมพูชาได้รับ คือ ได้ความรู้ตามหลักสูตร มีเพื่อนหลากหลายเชื้อชาติ พัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้ร่วมกิจกรรมจิตอาสา และได้แรงบันดาลใจเพื่อกลับไปพัฒนาประเทศ ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่นิสิตพบได้แก่ ปัญหาเรื่องการติดต่อกับราชการ ขาดแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ความเอาใจใส่ในการดูแลนิสิตต่างประเทศของอาจารย์ผู้สอน ขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดทุนทรัพย์ ทักษะทางภาษาไม่เพียงพอ ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และสะดวกในการติดต่ออาจารย์และเจ้าหน้าที่ ข้อเสนอแนะที่สำคัญจากพระนิสิตได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านการต่ออายุวีซ่า การพัฒนาทักษะและการจัดเวลาของอาจารย์ให้แก่พระนิสิต การจัดสอนวิชาพื้นฐานแก่พระนิสิต และการสร้างแรงจูงใจให้แก่ตนเองของพระนิสิต

5.3 ผลการวิเคราะห์แผนการพัฒนาตนเองของพระนิสิตกัมพูชาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แผนกลยุทธ์การพัฒนาตนเองสำหรับพระนิสิตกัมพูชาที่ศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก มี 6 กลยุทธ์ คือ 1) จัดทำระบบพี่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดหาบุคลากรเพื่อติดต่อสื่อสารให้คำแนะนำสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของพระนิสิตกัมพูชาโดยเฉพาะ เพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้และระบบสนับสนุน 4) พัฒนาระบบการประกาศเกียรติคุณแก่วัดเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและวัดในการสนับสนุนปัจจัยด้านการเรียน มหาวิทยาลัยและการเรียนนันทธรรมบาลีของพระนิสิตกัมพูชา 5) จัดหาช่องทางเพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชน

ชาวไทยและชาวกัมพูชาสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพระนิสิตกัมพูชาที่ตั้งใจเรียน 6) พัฒนาและสนับสนุนรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของพระนิสิตกัมพูชา เช่น กิจกรรมจิตอาสาในกัมพูชา

2. กลยุทธ์เชิงป้องกัน มี 6 กลยุทธ์ คือ 1) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พระนิสิตกัมพูชาได้พบปะกับนิสิตหลากหลายเชื้อชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม 2) จัดทำระบบพี่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 3) จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจระบบราชการและระบบของมหาวิทยาลัย 4) พัฒนาระบบการประกาศเกียรติคุณแก่วัดเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและวัดในการสนับสนุนปัจจัยด้านการเรียนมหาวิทยาลัยและการเรียนนักรธรรมบาลีของพระนิสิตกัมพูชา 5) จัดหาช่องทางเพื่อเปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนชาวไทยและชาวกัมพูชาสามารถให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพระนิสิตกัมพูชาที่ตั้งใจเรียน 6) ประชาสัมพันธ์ช่องทางการหาทุนการศึกษาแก่พระนิสิตกัมพูชา

3. กลยุทธ์เชิงแก้ไข มี 9 กลยุทธ์ คือ 1) จัดทำระบบพี่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยสอดแทรกบทเรียนที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษา 4) พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอน หรือระบบการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสองภาษา 5) จัดทำระบบพี่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 6) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 7) จัดทรัพยากรการเรียนรู้และการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรเพื่อให้พระนิสิตกัมพูชารู้จักสถานที่และหน่วยงานสำคัญและเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย 8) พัฒนาระบบการอบรมเสริมพื้นฐานก่อนเรียน 9) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน

4. กลยุทธ์เชิงรับ มี 2 กลยุทธ์ คือ 1) จัดระบบ ROAD SHOW และประชุมผู้สนใจสมัครเรียนต่อเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและเตรียมตัวให้มีความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา 2) จัดกิจกรรมแนะนำให้ผู้ที่จะเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทย และจัดการอำนวยความสะดวกเรื่องเอกสารต่าง ๆ สำหรับเดินทางเข้าประเทศไทย เพื่อนำพระนิสิตกัมพูชาเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

6. การอภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผู้บริหารระดับภาคีวิชาและคณาจารย์มีความคาดหวังว่าพระนิสิตกัมพูชาจะมีคุณลักษณะตามนวลักษณ์ 9 ประการ และมีวิชาและจรณะ จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง กลยุทธ์ที่ได้ทั้งหมด พบว่าสามารถนำมาใช้เพื่อตอบสนองความคาดหวังดังกล่าวได้ เพราะมีความเชื่อมโยงกันซึ่งส่งผลต่อการเรียนของพระนิสิตกัมพูชาโดยตรง โดยเฉพาะนวลักษณ์ 9 ประการเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อปฏิบัติตามกลยุทธ์เหล่านี้จะช่วยทำให้พระนิสิตกัมพูชาสามารถเรียนและพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มุ่งผลิต

บัณฑิตให้มีคุณภาพ เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HEd) และมีคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามวลักษณะของบัณฑิต 9 ประการ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี 3 ประการ คือ 1) ความรู้ดี 2) มีคุณธรรม 3) นำสันติสุข รวมทั้งขยันตั้งใจอ่านหนังสือ สืบค้นข้อมูล และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนได้อย่างดีเยี่ยมด้วย เพราะว่า พระนิสิตกัมพูชาที่บวชมาเพื่อโอกาสทางการศึกษา ล้วนหาทุนการศึกษาด้วยตนเอง และต้องอาศัยความวิริยะอุตสาหะสูง ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติวรา โหงอ่ำ (2550 : 52 - 53) ที่พบว่า พระนิสิตมีเหตุผลที่บวชเพื่อศึกษาเล่าเรียน และส่วนใหญ่ไม่มีผู้สนับสนุนการศึกษา ผู้ที่ได้รับการสนับสนุนส่วนมากจะได้รับการสนับสนุนเป็นทุนการศึกษาซึ่งมักจะได้จากทางวัดให้เป็นทุนศึกษาปริยัติธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหามานตรี สามารถไทย (2548 : 128) ที่พบว่า พระนิสิตระดับปริญญาตรีส่วนมากเป็นผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ที่สามารถเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้จะต้องเป็นผู้มีความขยันและกระตือรือร้นที่จะหาความรู้แก่ตนเอง

6.2 ผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์มีความคาดหวังว่าพระนิสิตกัมพูชาจะมีการรวมตัวกัน และมีเพื่อน จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง พบว่า มีกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังดังกล่าว ได้แก่ 1) จัดทำระบบที่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พระนิสิตกัมพูชาได้พบปะกับนิสิตหลากหลายเชื้อชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม กลยุทธ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองความคาดหวังข้อนี้ได้ เมื่อปฏิบัติตามกลยุทธ์เหล่านี้จะช่วยให้พระนิสิตกัมพูชาสามารถพัฒนาตนเองในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ รู้จักเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความเป็นองค์กรที่สามารถทำงานอย่างเป็นระบบได้มากยิ่งขึ้น การได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นจะช่วยให้มีความเข้าใจในตนเองอย่างถ่องแท้เพื่อปรับปรุงและพัฒนา มีกัลยาณมิตรให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือเกื้อกูลทำให้พระนิสิตอบอุ่นใจไม่รู้สึกรู้สึกว่ามีความโดดเดี่ยว และมีขวัญกำลังใจทุ่มเทให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ ตลอดจนได้ช่วยกันตัวเข้มข้อสอบเพื่อให้สอบผ่านด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหามานตรี สามารถไทย (2548 : 131 - 132) ที่พบว่า พระนิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด หลาย ๆ รูปพักอยู่วัดเดียวกัน สามารถที่จะช่วยเหลือกันได้ สามารถพูดคุยปรึกษาหารือกันได้ในเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัว ในขณะที่เรียนก็มีส่วนร่วมในการทำงาน หรืออภิปรายในชั้นเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อต้องทำงานร่วมกัน และมีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรชิต พิชัย (2561 : 52) ที่พบว่า นักศึกษาที่พัฒนาตนเองด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบจะมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 ผู้บริหารมีความคาดหวังว่าพระนิสิตกัมพูชาจะมีการปรับตัวกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง พบว่า มีกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังดังกล่าว ได้แก่ 1) จัดทำระบบที่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดโครงการอบรมเชิง

ปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจระบบราชการและระบบของมหาวิทยาลัย 4) จัดระบบ Road Show และประชุมผู้สนใจสมัครเรียนต่อเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเรียน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจและเตรียมตัวให้มีความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษา 5) จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้ที่จะเดินทางเข้ามาเรียนในประเทศไทย และจัดการอำนวยความสะดวกเรื่องเอกสารต่าง ๆ สำหรับเดินทางเข้าประเทศไทย เพื่อนำพระนิสิตกัมพูชาเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 6) พัฒนาระบบการอบรมเสริมพื้นฐานก่อนเรียน กลยุทธ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองความคาดหวังข้อนี้ได้ เมื่อปฏิบัติตามกลยุทธ์เหล่านี้จะช่วยให้พระนิสิตกัมพูชาสามารถพัฒนาตนเองให้มีความเข้าใจและเข้าใจระบบราชการและระบบของมหาวิทยาลัยอย่างถูกต้อง และมีความสะดวกเรื่องเอกสารต่าง ๆ สำหรับเรียนในประเทศไทย โดยเฉพาะเรื่องวีซ่า (Non – Visa) ซึ่งสำคัญมาก และเป็นสิ่งพระนิสิตกัมพูชาที่มีความวิตกกังวลมากที่สุดด้วย เพราะว่าจากการศึกษาพระนิสิตกัมพูชาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระบบราชการไทย ขาดความรู้พื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ และไม่รู้จักสถานที่และหน่วยงานสำคัญต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตในประเทศไทย กลยุทธ์ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งสัมพันธ์กับเรื่องกฎระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อกังวลที่สำคัญ ในขณะเดียวกัน หากผู้บริหารได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และทันต่อสถานการณ์ที่จำเป็น ก็จะช่วยให้มีสติมีศักยภาพ หรือความมั่นใจในการศึกษาเพิ่มขึ้น

6.4 ผู้บริหารมีความคาดหวังว่าพระนิสิตกัมพูชาจะมีการปรับตัวกับวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง พบว่ามีกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังดังกล่าว ได้แก่ 1) จัดทำระบบที่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พระนิสิตกัมพูชาได้พบปะกับนิสิตหลากหลายเชื้อชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม 4) จัดทรัพยากรการเรียนรู้และการเรียนการสอนเสริมหลักสูตรเพื่อให้พระนิสิตกัมพูชารู้จักสถานที่และหน่วยงานสำคัญและเข้าใจวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย 5) พัฒนาระบบการอบรมเสริมพื้นฐานก่อนเรียน 6) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน กลยุทธ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองความคาดหวังข้อนี้ได้ เมื่อปฏิบัติตามกลยุทธ์เหล่านี้จะช่วยให้พระนิสิตกัมพูชาสามารถพัฒนาตนเองในการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม และมีความคล่องตัวในการใช้ชีวิตความเป็นพระนิสิตในประเทศไทยอย่างไร้ข้อจำกัด เพราะว่าจากการศึกษาพระนิสิตกัมพูชามีจุดอ่อน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทย และขาดการปรับตัวเพื่อเรียนในมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับพระราชวรเมธี (ประสิทธิ์ พุทธิธรรม) และคณะ. (2562 : 197) ที่พบว่า กระบวนการเรียนรู้ในวัฒนธรรมของกันและกันจริงเป็นสิ่งจำเป็นและทำให้เกิดช่องว่างทางวัฒนธรรมลดน้อยลง แต่ละคนหันมาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งเปิดใจรับวัฒนธรรมอื่นจากเพื่อนที่มาจากต่างวัฒนธรรม เพราะที่ผ่านมาพระนิสิตกัมพูชาการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมถือว่าน้อยมาก โดยส่วนใหญ่จะอยู่กับกลุ่มเพื่อนที่เป็นพระนิสิตกัมพูชาเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ บุญอาจ (2558) ที่พบว่า นักศึกษาชาวกัมพูชาที่มีความสนิทสนมและสื่อสารกันเฉพาะภายในกลุ่มของตนมากกว่า จึงทำให้มีเวลาไม่มากพอสำหรับ

โอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยส่วนการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์/บุคลากรของหน่วยงานวิเทศสัมพันธ์ จะมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยในการปรับตัวทั้งในเรื่องการเรียน และการใช้ชีวิต

6.5 ผู้บริหารระดับภาควิชาและคณาจารย์มีความคาดหวังว่าพระนิสิตกัมพูชาจะมีการพัฒนาทักษะภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จากการวิเคราะห์แผนพัฒนาตนเอง พบว่ามีกลยุทธ์ที่สัมพันธ์กับความคาดหวังดังกล่าว ได้แก่ 1) จัดทำระบบพี่ช่วยน้องและระบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้พระนิสิตได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือในการเรียน 2) จัดให้มีระบบที่ปรึกษาสำหรับพระนิสิตกัมพูชาให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) จัดหาบุคลากรเพื่อติดต่อสื่อสาร ให้คำแนะนำสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของพระนิสิตกัมพูชาโดยเฉพาะ เพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรเรียนรู้และระบบสนับสนุน 4) จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้พระนิสิตกัมพูชาได้พบปะกับนิสิตหลากหลายเชื้อชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม 5) มีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยสอดแทรกบทเรียนที่ช่วยพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษา 6) พัฒนาระบบจัดการเรียนการสอน หรือระบบการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสองภาษา 7) พัฒนาระบบการอบรมเสริมพื้นฐานก่อนเรียน 8) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียน กลยุทธ์ดังกล่าวสามารถตอบสนองความคาดหวังข้อนี้ได้ เมื่อปฏิบัติตามกลยุทธ์เหล่านี้จะช่วยให้พระนิสิตกัมพูชาสามารถพัฒนาตนเองให้มีทักษะการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างดียิ่งได้ โดยเฉพาะการเขียน อ่าน พูดและฟัง (Writing skill, Reading skill, Speaking skill and Listening skill) และส่งผลทางบวกต่อรายวิชาอื่นด้วย เพราะภาษาคือตัวแปรสำคัญในการพัฒนาความรู้ เพราะจากการศึกษาพระนิสิตกัมพูชา ขาดความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทย ขาดความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ขาดการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ขาดการติดตามข่าวสารจากทางมหาวิทยาลัย และขาดความมั่นใจในการสื่อสารกับคนไทย เขียนผิดจำนวนมาก พระนิสิตทั้งหมดที่เข้าใจภาษาไทยมีต่ำกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ และเข้าใจภาษาอังกฤษมีประมาณไม่ถึง 30-40 เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่รู้แค่ไวยากรณ์ แต่ไม่รู้คำศัพท์ ไม่กล้าพูดหรือแสดงออก ทำให้การเรียนไม่พัฒนาสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุภันท์ ธี (2556 :115) ที่พบว่า พระนิสิตต่างชาติมีปัญหาในด้านการสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนชาวไทยในเรื่องการสื่อสาร การใช้ภาษา จึงไม่สามารถทำความเข้าใจในวิชาที่เรียนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งส่วนใหญ่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยโดยตรงไม่เคยเรียนในประเทศไทยมาก่อนสอดคล้องกับงานวิจัยของดำรงค์ มหาพรหม และมีนรรภา รักษ์ศิริ (2558 : 42 - 43) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาคความวิตกกังวลในการเรียนภาษาไทยของนักศึกษา กัมพูชา เพื่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี พบว่า นักศึกษากัมพูชาก่อนเดินทางมาศึกษาต่อในประเทศไทยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 76 ไม่เคยได้รับความรู้ภาษาไทยมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 59 และส่วนใหญ่คิดว่าแหล่งความรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะวิชาภาษาไทยได้ดีที่สุดคือในห้องเรียน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารภาควิชา และคณาจารย์ภาควิชาภาษาต่างประเทศ พบว่า พระนิสิตกัมพูชาในหลักสูตรภาษาอังกฤษส่วนมาก (ไม่ใช่ทุกท่าน) มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษดี เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และทุกอย่างเป็นภาษาอังกฤษพระนิสิตจึงมีการพัฒนาตนเองตลอดเวลาสอดคล้องกับงานวิจัยของ THACH MINH TRUNG (2562) ที่พบว่า การศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนา

ตนเองอยู่ตลอดเวลาโดยเป็นการสร้างองค์ความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ตามตารางเรียน และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนศึกษา

7. สรุป

มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีความคาดหวังให้นิสิตมีคุณลักษณะตามนวนิทัศน์ 9 ประการ พระนิสิตกัมพูชา เรียนตามที่มีมหาวิทยาลัยและหลักสูตรจัดให้เรียน ได้รับความรู้ตามหลักสูตร มีเพื่อนหลากหลายเชื้อชาติ พัฒนาทักษะทางภาษา แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ เรื่องการติดต่อกับราชการ ขาดแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดทุนทรัพย์ ทักษะทางภาษาไม่เพียงพอ ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และความสับสนในการติดต่ออาจารย์และเจ้าหน้าที่ ผลการวิเคราะห์ที่ได้แผนกลยุทธ์ 16 ประการสำหรับสนับสนุนการพัฒนาตนเองของนิสิตกัมพูชา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปใช้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คณะ/วิทยาลัย ภาควิชา หลักสูตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชมรมเขมรนิสิต ควรนำกลยุทธ์ที่ได้ไปใช้ออกแบบนโยบาย กิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการสนับสนุน นิสิตต่างประเทศโดยเฉพาะพระนิสิตกัมพูชา เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัย และหลักสูตร และนำแผนการพัฒนาตนเองของพระนิสิตกัมพูชามาเป็นพื้นฐานในการพิจารณาหาแนวทาง เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือการพัฒนาตนเองของนิสิตต่างประเทศเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาต่อเกี่ยวกับประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลของกลยุทธ์ที่ได้ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงเสริมสร้างแผนการพัฒนาตนเองของพระนิสิตกัมพูชาให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์

9. บรรณานุกรม

- กรชิต พิชัย. (2561). การพัฒนาตนเองของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจจากการเข้าร่วมกิจกรรมในกระบวนวิชาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม. รายงานฉบับสมบูรณ์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2559). คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา : กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). (2560). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ

- ราชวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564).
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- งานวิเทศสัมพันธ์ กองนโยบายและแผน.(2558). ระบบการศึกษาในประเทศไทย. พระนครศรีอยุธยา :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- จิตติวรดา โห่งอ่ำ. (2550). การวางแผนชีวิตการทำงานของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
สารนิพนธ์ปริญญาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดำรงค์ มหาพรมและมีนภา รักษ์หิรัญ. (2557). การศึกษาความวิตกกังวลในการเรียนภาษาไทยของนักศึกษา
กัมพูชา เพื่อการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยา
เขตจันทบุรี. รายงานการวิจัยสาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.
- พระมหามนตรี สามารถไทย.(2548).การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยในส่วนกลาง.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมมาปณโณ). (2561). เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องสถานะ บทบาท และ
ทิศทางมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย.
- พระราชวรเมธี (ประสิทธิ์ พุทธิธรรม) และคณะ. (2562). รูปแบบการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอาเซียนในกลุ่ม
ประเทศ CLMV สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. รายงานการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พระสุภณฺฑี ฐี. (2556). “ความคาดหวังและความพึงพอใจของพระนิสิตกัมพูชาต่อการบริหารการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,” วารสารวิทยบริการ. 24 (3): 109-119.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2563). ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง
การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนิสิตปริญญาตรี พ.ศ. 2563.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2563).พิธีประสาทปริญญาประจำปี 2563. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2564).ปรัชญาและหลักสูตร. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564. จาก
<https://www.mcu.ac.th/>
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2565). มจร ประกาศใช้แผนพัฒนาระยะ 13 บูรณาการ
‘ ศาสตร์สมัยใหม่ - สร้างพุทธนวัตกรรม ’. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2565, จาก
<https://www.mcu.ac.th/news/detail/37819>
- สมาคมเขมรนิสิต. (2560). สมาคมเขมรนิสิตรุ่นที่ 13. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.

สุรศักดิ์ บุญอาจ. (2558). “กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชา ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี,” วารสารนิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 33 (2): 91-106.

สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2564). สถิตินิสิตต่างประเทศประจำปีการศึกษา 2564. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2564).สถิตินิสิตประจำปีการศึกษา 2564. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

THACH MINH TRUNG. (2562). แรงจูงใจในการพัฒนาตนของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

